

Toplu Konut ve Büyük Sitelerde Yaşayan Vatandaşlarımızın AFET MÜDAHALE KAPASİTESİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Yıldırım GÜVEN
AFAD Uzmanı

Olası afetlere hazırlıklı olmak ve gerekli tedbirleri zamanında almak, can ve mal kaybını en aza indirmek için önemlidir. Dünya, bugüne kadar binlerce afet ve depreme karşı karşıya kalarak büyük can ve mal kayıpları yaşamıştır. Afetlerin oluşması kaçınılmazdır. Bu nedenle, afetlerden önce zamanında yeterli düzeyde tedbir alınması ve hazırlık yapılması, olası afetlerde toplumu derinden etkileyecek can ve mal kaybını en aza indirir ve istenmeyen kayıpların daha hafif atlatılmasını sağlar.

20. yüzyıl ile kırsaldan kentlere göçün artmasıyla birlikte şehirlerdeki konut stokları, bahçeli evlerden 4-5 katlı beton apartmanlara ve daha sonra yüksek katlı toplu konutlara ve büyük sitelere dönüşmüştür. Büyükşehirlerdeki yoğun nüfus ve yapılaşma nedeniyle afetlere hazırlıklı olmanın önemi, yaşadığımız büyük afetlerde net bir şekilde görülmüştür.

Günümüzde şehirlerin büyümesi ve nüfusun artmasıyla birlikte müdahale edilecek yapı stokunun boyutu artmıştır. Büyük afetlerde profesyonel arama kurtarma

Yoğun yapılaşma içinde yaşayan vatandaşların afetlere hazırlıklı olması adına toplu konut ve sitelerde ikamet eden vatandaşların müdahale kapasitesinin artırılması gerekmektedir.

ekiplerinin sayısının yetersiz kaldığı ve her yere aynı anda yetişemediği görülmüştür. Bu nedenle, yoğun yapılaşma içinde yaşayan vatandaşların afetlere hazırlıklı olması adına toplu konut ve sitelerde ikamet eden vatandaşların müdahale kapasitesinin artırılması gerekmektedir.

Olası bir büyük afette profesyonel arama ve kurtarma ekiplerinin her

yere anında ulaşmasının mümkün olmayacağı göz önüne alındığında, arama kurtarma ekiplerinin yükünü hafifletmek ve can kaybını en aza indirmek amacıyla bazı tedbirlerin ve hazırlıkların yapılması gerekmektedir.

Şehirlerimizde mahalle kavramından toplu konut ve site kavramına geçilmesiyle birlikte, site sakinlerinin afete hazırlanması amacıyla aşağıdaki çözüm önerilerinin hayata geçirilmesi büyük faydalar sağlayacaktır:

- Site ve toplu konutlarda yaşayan vatandaşlarımız, profesyonel arama kurtarma ekipleri olay yerine gelene kadar kendi imkânlarıyla, basit bir eğitimle hafif arama kurtarma yapabilir ve bazı koruyucu tedbirler alabilirler. Bunun sağlanabilmesi için mevcut arama kurtarma ekiplerinin yükünü hafifletmek ve can kaybını en aza indirmek amacıyla mevzuatta bazı değişiklikler yapılmalıdır. 100 ve üstü daireden oluşan toplu konut veya büyük sitelerin bahçelerine konteyner içerisinde arama

ve kurtarma malzemesi bulundurma zorunluluğu getirilmeli ve bu sitelerde 8-10 kişiden oluşan arama kurtarma ekipleri oluşturulmalıdır. Site içinde bulunacak arama kurtarma malzemeleri, bu site veya çevresinde bir hasar oluşması durumunda kullanılacaktır.

- Sitelerde ikamet eden sağlık personeli bulunması durumunda bu personelin oluşturulacak arama kurtarma ekiplerine dahil edilmesi zorunlu kılınmalıdır. Bu personel arama kurtarma malzemelerinin içerisinde bulunacak ilk yardım kitleri sayesinde acil ve basit ilkyardım uygulayabilecektir. Bu şekilde, büyük bir

Site ve toplu konutlarda yaşayan vatandaşlarımız, profesyonel arama kurtarma ekipleri olay yerine gelene kadar kendi imkânlarıyla, basit bir eğitimle hafif arama kurtarma yapabilir ve bazı koruyucu tedbirler alabilirler.

afet sırasında hastanelere yük binmesi önlenmiş olur.

- Büyük afetlerde profesyonel arama kurtarma ekipleri, diğer illerden afet alanına ulaşana kadar yerelde arama ve kurtarma çalışmaları çoğunlukla apartman ve mahalle sakinleri ile yapılmaktadır. Profesyonel ekipler afetlerde daha çok ağır arama kurtarma işlemlerini gerçekleştirirler. Ancak bu ekiplerin büyük bir afette her yere yetmesi mümkün olmayacaktır. Site sakinleri tarafından oluşturulan arama kurtarma ekiplerine il valilikleri tarafından basit arama kurtarma eğitimleri verilmelidir. Böylelikle sitenin kendi imkân-

larıyla alacağı arama kurtarma ve ilkyardım malzemeleri ile muhtemel bir afette oluşabilecek kayıpların en aza indirilmesi sağlanabilir.

- Bilindiği gibi, 100 ve üstü daireden oluşan toplu konut veya büyük sitelerin çoğunluğu özel güvenlik tarafından korunmaktadır. Özel güvenlik sayesinde konteyner içine konulacak arama kurtarma malzemelerinin kontrolsüz bir şekilde alınması, çalınması veya yağmalanması önlenmiş olacaktır. Bulundurulacak malzemelerin maliyeti, site sakinleri tarafından karşılanacağından, kamu bütçesine ek bir yük getirmeyecektir.

Bu nedenle:

- 100 ve üstü daireden oluşan toplu konut veya büyük sitelerde bulundurulması gereken arama kurtarma malzemelerinin neler olacağına listesi ve standartları belirlenmelidir.
- Sitelerde oluşturulacak arama kurtarma ekipleri asgari 10 kişiden oluşmalı ve site sakinlerinden doktor veya hemşire olanlar bu ekiplere dahil edilmelidir.
- Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği, İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik veya Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik gibi mevzuatlarda yapılacak bazı değişikliklerle arama kurtarma malzemelerinin bulundurulması ve ekiplerin kurulması zorunlu hale getirilmelidir.
- Böylelikle, mevzuatta yapılacak küçük değişikliklerle, 100 ve üstü daireden oluşan toplu konut veya büyük sitelerde bulundurulması gereken arama kurtarma malzemelerinin belirli bir süre içinde tamamlanarak site bahçelerine konulması zorunluluğu getirilerek valilik ve kaymakamlık aracılığıyla denetlenmesi sağlanabilir.
- Sitelerde arama kurtarma ekiplerinin oluşturulmasıyla ilgili olarak, il valilikleri aracılığıyla, bu malzemeleri bulunduran site sakinlerine, bina görevlilerine ve apartman yöneticilerine basit arama kurtarma eğitimleri verilmelidir.

Böylelikle, alınacak basit tedbirler ve yapılacak hazırlıklar ile olası bir afet durumunda devlet ve millet olarak daha etkin bir şekilde mücadele edilerek vatandaşlarımızın afetlere müdahale kapasitesi geliştirilmiş olacaktır.

